Лекція 35

ГОДІВЛЯ КРОЛІВ

1. Біологічні особливості кроликів, корми, норми та раціони самиць в періоди сукрільності та лактації
2. Вирощування та відгодівля кроленят
3. Фактори впливу на біологічну цінність годівлі і продуктивність кролів
4. Методи і рішення для підвищення продуктивності кролів до рівня породного потенціалу

НОРМИ ГОДІВЛІ І РАЦІОНИ ДЛЯ КРОЛІВ
Особливості обміну речовий у кролів

- До біологічних особливостей кролів відноситься висока інтенсивність розмноження — кролиця за рік приносить 40— 45 кроленят, висока скоростиглість — кроленята за 4 міс життя збільшують свою початкову масу в 40 разів.
- Кролі — тварини з однокамерним шлунком, які поїдають корми рослин ного походження. Але процеси травлення у них відрізняються від травлення в інших травоїдних тварин. Основна особливість полягає в копрофагії (поїдання м'якого нічного калу), що підвищує біологічну повноцінність раціону і сприяє кращому засвоєнню спожитого корму.
- У кролиць на одиницю живої маси в період парування і сукрільності обмін підвищується (порівняно з непарувальним періодом) майже на 8—14 %, на початку лактації — на 43—46 %, всередині лактації — на 23—25 %.
- Молодняк кролів на приріст живої маси використовує енергію корму і поживні речовини краще, ніж дорослі тварини. Середньодобове відкладання енергії в білку у кролів віком 2,5 міс становить 31,7%, жирі — 68,3, в 3,5 міс відкладання енергії в білку знижується до 23,5 %, а в жирі, навпаки, підвищується до 76,4 %.

- **Потреба кролів** в **енергії та поживних речовинах.** Дорослі кролі живою масою 5 кг при змішаному типі годівлі влітку, коли в раціоні переважають зелені корми, на 1 кг живої маси споживають в непарувальний період в середньому 27 г сухої речовини. Споживання сухої речовини лактуючими кролицями поступово збільшується і становить 55— 74 г у перші дві декади лактації і 113 г — в кінці лактації.
- Молодняк на 1 кг живої маси споживає в середньому 62 г сухої речовини раціону. В зимовий період споживання сухої речовини на 1 кг живої маси збільшується на 20—25 %.
- При розрахунку потреби кролів в енергії слід керуватись такими вихідними даними: в період спокою потреба в кормі дорослого кроля становить близько 30—32 г корм. од. (0,32— 0,34 МДж) на 1 кг живої маси, в парувальний період — 35—40 г корм. од. (0,37—0,42 МДж), в період сукрільності — 40—45 г корм. од. (0,42-0,47 МДж). Лактуючим кролицям необхідно в 2—3 рази більше корму, ніж кролицям у непарувальний період.
- Молодняк від відсадки до 4-місячно-го віку споживає в середньому 175 г корм. од. (1,84 МДж).
- Рекомендується така кількість перетравного протеїну з розрахунку на 100 г корм. од. (1,047 МДж) раціону, г: для сукрільних і лактуючих кролиць— 15—18, молодняку до 4-місячного віку—16—17, ремонтного молодняку і кролиць у непарувальний період — 12—16.
- Особливе місце в живленні кролів займає клітковина. Хоча перетравність її невисока (17—25 % для грубих кормів і висівок, 40—50 % для зелених кормів і зерна), але вона відіграє важливу роль у регулюванні процесів травлення і в бактеріальному синтезі ряду життевоважливих речовин.
- Оптимальна кількість сирої клітковини в раціонах дорослих холостих кролиць становить 15—20 % від сухої речовини, лактуючих—10—16, молодняку.— 12—15 %

- Лактуючим кролицям необхідно забезпечити в раціоні близько 1 % кальцію від сухої речовини корму. Молодим кроленятам необхідно на добу 0,7— 1,2 г кальцію, половина якого міститься, як правило, в добовій даванці сіна. Потреба у фосфорі становить 60—70 % від норми кальцію.
- Молодняку з кормом щоденно дають 0,5 г кухонної солі, дорослим кролям — 1, сукрільним кролицям — 1,5, лактуючим — 2—2,5 г.
- Для кролів необхідні вітаміни А (ретинол), D (кальциферол), Е (токофе рол), а в окремих випадках вітамін В12 (ціанкобаламін). Всі інші вітаміни синтезуються в організмі.
- Даванка каротину від 1,5 до 3 мг на голову за добу забезпечує потребу кролів у вітаміні А. При згодовуванні якісного сіна і трав'яного борошна потреба в каротині повністю забезпечується. Якщо сіно неякісне, то необхідно згодовувати концентрат вітаміну А — 250 МО на 1 кг живої маси (в комбікормі, мішанці).
- Вітамін D сприяє кращому використанню мінеральних речовин кормів. Щоденна потреба в ньому — близько 100 МО на 1 кг живої маси. Кролям дають 1,5—2 мг вітаміну Е на 1 кг живої маси.
- **Норми годівлі кролів.** Норми диференційовані залежно від живої маси, віку та фізіологічного стану кролів і наведені в таблицях.

Норми годівлі лактуючих кролиць, на голову за добу

Показники	Період лактації, дні											
	1–10			11–20			27–30			31–45		
	Жива маса, кг											
	4	4,5	5	4	4,5	5	4	4,5	5	4	4,5	5
Кормові одиниці, г	260	290	330	360	400	440	450	510	560	570	640	700
Обмінна енергія, МДж	2,72	3,04	3,45	3,77	4,19	4,61	4,71	5,34	5,86	5,97	6,70	7,33
Суха речовина, г	280	310	350	375	420	470	470	530	590	570	640	710
Сирий протеїн, г	56	62	71	77	86	95	99	113	124	126	141	155
Перетравний протеїн, г	43	48	54	59	60	79	77	87	95	97	109	119
Сира клітковина, г	43	48	54	59	66	72	61	68	75	90	100	110
Сіль кухонна, г	2	2	2	2	2	2	2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Кальцій, г	3,6	3,8	4,0	3,6	3,8	4,0	3,6	3,8	4,0	3,6	3,8	4,0
Фосфор, г	2,2	2,3	2,5	2,2	2,3	2,5	2,2	2,3	2,5	2,2	2,3	2,5
Залізо, мг	92	98	104	92	98	104	92	98	104	92	98	104
Мідь, мг	5,1	5,5	5,8	5,1	5,5	5,8	5,1	5,5	5,8	5,1	5,5	5,8
Цинк, мг	32	34	36	32	34	36	32	34	36	32	34	36
Марганець, мг	21	22	24	21	22	24	21	22	24	21	22	24
Каротин, мг	2,6	2,9	3,2	2,6	2,9	3,2	2,6	2,9	3,2	2,6	2,9	3,2
Вітаміни:												
D, МО	400	460	500	400	450	500	400	450	500	400	450	500

Норми годівлі молодняку, на голову за добу

Показники	Вік, днів			
	45—60	61—90	91—120	ремонтний молодняк у віці 120 днів живою масою 3,2—3,8 кг
	Жива маса, кг			
	1—1.7	1,7—2,4	2.4—3	
Кормові одиниці, г	70—125	125—170	170—225	200—220
Обмінна енергія, МДж	0,73—1,31	1,31—1,78	1,78—2,36	2,09—2,30
Суха речовина, г	73—130	130—195	195—235	200—220
Сирий протеїн, г	15—27	27—37	37—49	34—37
Перетравний протеїн, г	12—21	21—28	28—37	26—29
Сира клітковина, г	9—17	17—23	23—30	35—39
Сіль кухонна, г	0,3—0,5	0,6—0,8	0,8—1,0	0,9—1,0
Кальцій, г	0,4—0,6	0,6—0,9	0,9—1,1	1,1—1,3
Фосфор, г	0,3—0,4	0,4-0,5	0,6—0,7	0,7—0,8
Залізо, мг	50,0—56,0	50,0—52,0	50,0—51,0	50,0—51,0
Мідь, мг	2,0—2,2	2,0—2,1	2,1—2,2	2,1—2,2
Цинк, мг	13,0—14,0	13,0—14,0	12,0—13,0	12,0—13,0
Марганець, мг	7,0—8,0	6,8—7,0	7,0—7,1	7,0—7,1
Каротин, мг	0,8—1,4	1,5—2,0	2,0—2,6	2,4—2,6
Вітаміни:				

Максимальні добові даванки деяких кормів для кролів, г на голову за добу

Корми	Дорослі тварини	Молодняк віком, міс	
		1-3	3—6
Трава: природних луків	1500	200—500	500—900
бобових культур	1200	150—400	400—700
Зелені гілки (листяних порід)	600	50—200	200—400
Гичка буряків	200	0—50	50—100
Капуста кормова	600	100—150	250—400
Капустяний лист	300	0—100	100—200
Морква	600	100—250	250—400
Буряки:			
кормові	200	100	100—200
цукрові	600	100—250	250—400
Турнепс, бруква, ріпак	400	50—100	100—200

Корми	Дорослі тварини	Молодняк віком, міс	
		1-3	3—6
Картопля:			
варена	**400**	**50—150**	**150—300**
сира	**150**	**0—50**	**60—250**
Силос	**300**	**20—80**	**80—200**
Сіно	**300**	**0—100**	**100—200**
Зерно:			
злаків	**150**	**30—60**	**60—100**
бобових	**50**	**10—20**	**20—30**
масляних	**20**	**5—10**	**10—15**
Висівки	**100**	**5—20**	**20-80**
Макуха, шрот (крім бавовникового)	**100**	**5—20**	**20—80**
Борошно м'ясо-кісткове	**15**	**5—10**	**10**
Сіль кухонна	**2,5**	**0,5—1**	**1**
Крейда	**2**	**0,5—1**	**1**

- Норма енергії коливається від 130 до 200 г корм. од. (1,36—2,10 МДж) для дорослих кролів у непарувальний і парувальний періоди, від 180 до 220 г корм. од. (1,88—2,3 МДж) в період сукрільності матокі від 260 до 700 г корм, од. (2,73—7,35 МДж) у період лактації.
- Для молодняку віком від 45 до 120 днів потреба в енергії збільшується і в середньому становить 175 г корм. од. (1,84 МДж).
- При розрахунку потреби кролів в обмінній енергії кормову одиницю прийняли рівною 2500 ккал (10,467 МДж).
- В кролівницьких господарствах залежно від умов утримання тварин і забезпеченості їх кормами застосовують комбінований (змішаний) тип та годівлі гранульованими комбікормами (сухий).
- При першому типі використовують концентровані та білково-вітамінні корми разом з соковитими, зеленою травою і сіном.
- Поживність наведених у даному розділі зимових раціонів на 15 % вища, ніж літніх. Надбавка корму в зимовий період необхідна для компенсації тепла, яке витрачає організм кроля при зовнішньому утриманні. Норми перетравного протеїну в зимовий і літній періоди однакові.
- При складанні раціонів необхідно враховувати максимальну добову даванку корму. При переході кролівництва на промислову основу суттєво змінились структура раціонів і організація годівлі.
- Годівля кролів, яких розводять у приміщеннях з регульованим мікрокліматом, передбачає використання повнораціонних гранул, збалансованих за поживними речовинами відповідно до фізіологічного стану, характеру і рівня продуктивності кролів.
- В зв'язку з інтенсивним використанням кролів у закритих приміщеннях вони потребують у більшій кількості біологічно активних речовин — мікроелементів та вітамінів.

Орієнтовні раціони для лактуючих кролиць у зимовий період (жива маса 5 кг), на голову за добу

Показники	Період лактації, дні			
	1—10	11—20	21-30	31—45
Зерно (ячмінь, пшениця), г	105	120	135	180
Висівки пшеничні, г	30	50	70	70
Макуха соняшникова, г	80	100	120	120
Дріжджі кормові, г	—	20	20	20
Борошно рибне з нехарчової риби, г	—	—	20	40
Сіно (злаково-бобове), г	132,5	177,5	227,5	280
Коренеплоди, г	400	530	670	840
Сіль кухонна, г	2	2	2,5	2,5
Трикальційфосфат, г	3	3	3	3
В раціоні міститься:				4
кормових одиниць, г	345	460	578	696
обмінної енергії, МДж	3,68	4,86	6,1	7,37

Показники	Період лактації, дні			
	1—10	11—20	21-30	31—45
сухої речовини, г	350	470	595	717
сирого протеїну, г	70	98	129	153
перетравного протеїну, г	53	76	100	117
сирої клітковини, г	56	75	95	112
кальцію, г	2,64	3,27	5,35	7,39
фосфору, г	1,92	2,76	4,08	5,16
заліза, мг	60	72	92	106
міді, мг	2,8	4,0	5,1	5,7
цинку, мг	13,2	19,2	25,6	31,0
марганцю, мг	16,8	23,4	30,0	34,5
каротину, мг	19,7	26,1	33,2	41,5

Орієнтовні раціони для лактуючих кролиць у літній період (жива маса 5 кг), на голову за добу

Показники	Період лактації, дні			
	1–10	11—20	21—30	31-45
Зерно (ячмінь, пшениця), г	89	102	115	153
Висівки пшеничні, г	26	42,5	59,5	59,5
Макуха соняшникова, г	68	85	102	102
Дріжджі кормові, г	—	17	17	17
Борошно рибне з нехарчової риби, г	—	—	17	34
Трава (конюшина), г	493	654,5	833	1041
Сіль кухонна, г	2	2	2,5	2,5
В раціоні міститься:				
кормових одиниць, г	295	392	493	595
обмінної енергії, МДж	3,14	4,13	5,18	6,28

Показники	Період лактації, дні			
	1–10	11—20	21—30	31-45
сухої речовини, г	275	368	465	562
сирого протеїну, г	63	88	116	138
перетравного протеїну, г	50	70	92	108
сирої клітковини, г	45	60	75	90
кальцію, г	2,66	3,60	5,83	8,12
фосфору, г	1,60	2,30	3,41	4,32
заліза, мг	70	95	120	145
міді, мг	2,7	3,8	4,8	5.6
цинку, мг	14,0	19,9	26,3	32,0
марганцю, мг	16,1	22,1	28,3	33,1
каротину, мг	24,7	32,7	41,8	52,2

Орієнтовні раціони для молодняку в зимовий період, на голову за добу

Показники	Вік, дні			
	45-60	61-90	91-120	старше 121
Зерно (ячмінь, пшениця), г	25	50	60	_
Зерно (ячмінь, овес), г	—	—	—	60
Висівки пшеничні, г	20	20	25	25
Макуха соняшникова, г	30	45	40	40
Дріжджі кормові, г	5	5	5	—
Борошно рибне із нехарчової риби, г	—	5	15	—
Сіно (злаково-бобове), г	50	72,5	90	—
Сіно (конюшино-тимофіївкове), г	—	—	—	90
Коренеплоди, г	150	210	270	270
Сіль кухонна, г	0,5	1,0	1,0	1,0
Трикальційфосфат, г	1.5	1,5	1,5	1,5

Показники	Вік, дні			
	45-60	61-90	91-120	старше 121
В раціоні міститься:				
кормових одиниць, г	126	194	230	204
обмінної енергії, МДж	1,3	2,06	2,45	2,14
сухої речовини, г	130	197	236	215
сирого протеїну, г	28	43	51	39
перетравного протеїну, г	21	33	39	30
сирої клітковини, г	21	31	36	38
кальцію, г	1,14	1,84	2,72	1,73
фосфору, г	0,80	1,30	1,76	1,12
заліза, мг	20	30	33	65
міді, мг	1,2	1,7	1,9	1,8
цинку, мг	5,6	8,2	10,3	7,5
марганцю, мг	7,1	9,6	11,5	12,7
каротину, мг	7,4	10,4	13,4	13,4

Орієнтовні раціони для молодняку в літній період, на голову за добу

Показники	Вік, дні			
	45-60	61-90	91-120	старше 121
Зерно (ячмінь, пшениця), г	21	43	51	51
Висівки пшеничні, г	17	17	21	21
Макуха соняшникова, г	26	38	34	34
Трава (конюшина), г	—	—	—	332
Дріжджі кормові, г	4	4	4	—
Борошно рибне з нехарчової риби, г	—	4	13	—
Зелений корм (кукурудза), г	187	259	332	—
Сіль кухонна, г	0,5	1,0	1	1
Трикальційфосфат, г	2,0	2,5	3	—
В раціоні міститься:				
кормових одиниць, г	98	152	180	178
обмінної енергії, МДж	1,02	1,60	1,88	1,86

Показники	Вік, дні			
	45-60	61-90	91-120	старше 121
сухої речовини, г	96	144	173	169
сирого протеїну, г	21	33	39	36
перетравного протеїну, г	17	22	30	28
сирої клітковини, г	16	22	27	29
кальцію, г	1,04	1,65	2,60	1,75
фосфору, г	0,67	1,07	1,48	0,96
заліза, мг	20	27	31	46
міді, мг	0,9	1,3	1,5	1,7
цинку, мг	3,8	5,5	6,9	8,5
марганцю, мг	6,0	8,1	9,7	11,0
каротину, мг	6,5	9,1	11,6	16,6

Річна потреба кролів у кормах при змішаному типі годівлі (4 окроли з виходом 24 кроленят за рік середньою живою масою 3,2 кг в 120 днів), кг

Фізіологічний стан	Кількість кормодніврік	Корми			
		концентровані	сіно	силос, коренеплоди	зелені
Самка і самець в непарувальний період	33	3,46	1,19	3,23	4,48
Самка і самець в парувальний період	32	4,16	1,44	3,84	5,60
Самка сукрільна	120	16,80	6,00	15,60	23,10
Самка лактуюча (7—8 кроленят)	180	62,40	21,10	57,20	83,35
Молодняк віком 45—120 днів, на голову	75	10,14	3,14	—	11,97
Всього на 24 кроленят	—	243,36	75,36	—	287,28
Ремонтний молодняк	42	5,25	1,89	5,67	8,19
Необхідно на самця	385	47,50	16,40	44,0	64,0
Частка самця на одну самку	—	5,93	2,05	5,50	8,0
Необхідно на самку з 24 кроленятами					
до 4-місячного віку з часткою					
0,125 самця і 0,7 голови ремонтного					
молодняку	—	341,36	109,03	91,0	420,0

- **Раціони для кролів при комбінованому типі годівлі.** Годівля дорослих кролів у парувальний період (самці і самки). Непарувальний період у дорослих кролів — це період від відсаджування кроленят до нового парування. Він буває тривалі шим пізно восени і взимку при зовнішньому утриманні. В цей час необхідно зберегти добру вгодованість тварин. Для цього до раціону вводять сіно, соковиті корми (коренебульбоплоди, силос) і невелику кількість концентрованих (40 % енергетичної поживності). При нестачі сіна до раціону можна вводити гіллячковий корм.
- Годівля самців і самок у парувальний період. Кролі в цей час повинні мати добру вгодованість. Кількість і якість сперми у самців залежить від вмісту в раціоні білка, вітамінів А, Е, групи В, а також мінеральних речовин.
- Для збагачення раціонів протеїном і мінеральними речовинами слід до їх складу вводити макуху, висівки, м'ясо-кісткове, рибне борошно. Виснажених кролиць переводять на раціон періоду сукрільності за 3—4 тижні до парування.
- **Годівля сукрільних кролиць.** Для сукрільних кролиць раціони повинні бути збалансовані за перетравним протеїном, мінеральними речовинами і вітамінами. Нестача поживних речовин у раціоні стримує нормальний розвиток плодів.
- З концентрованих кормів кролям згодовують комбікорм, овес, зерно бобових. Як білковий корм додають макуху соняшникову, шрот соєвий, з соковитих — моркву, силос. Кількість грубих кормів за 5 днів до окролу зменшують, але збільшують дозу концентрованих. До раціону вводять також мінеральні корми.
- У таблицях наведено орієнтовні зимові і літні раціони для кролів.
- **Годівля лактуючих кролиць.** Лактуючих кролиць необхідно годувати повноцінними кормами. До складу раціонів вводять різноманітні концентровані і соковиті корми: влітку — траву з бобово-злакових сумішок, взимку — сіно з різнотрав'я, а також мінеральні речовини та вітаміни.
- Кількість концентрованих кормів збільшують до 60—70 % від поживності раціону. Вводять до раціону вітамінні та мінеральні добавки, дріжджі кормові, кісткове борошно, кухонну сіль

Рецепти комбікормів-концентратів для кролів, % за масою

Компоненти	Рецепт К-93-1	В період непарувальний, сук рільний і лактаційний	З 20-го дня лактації кролиць до відсаджування молодняку
Овес, пшениця подрібнені	30	40	31
Ячмінь, кукурудза			
подрібнені	45	45	32
Висівки пшеничні	12	—	15
Макуха, шрот (соняшникові, соєві)	12	8	15
Борошно рибне з нехарчової риби (м'ясне борошно, білка 60 -70 %)	—	6	3
Дріжджі гідролізні (м'ясо-кісткове борошно)	—	—	2
Борошно кісткове	—	—	1
Сіль кухонна	0,5	0,5	1,0
Крейда	0,5	0,5	—

Компоненти	Рецепт К-93-1	В період непарувальний, сук рільний і лактаційний	З 20-го дня лактації кролиць до відсаджування молодняку
В 100 г комбікорму міститься:			
кормових одиниць, г	100	115	118
обмінної енергії, МДж	1,05	1,21	1,24
сирого протеїну, г	15,8	16,3	17,3
перетравного протеїну, г	12,3	13,0	14,8
сирої клітковини, г	8,7	4,9	6,1
кальцію, г	0,45	0,69	0,91
фосфору, г	0,45	0,56	0,79
заліза, мг	7,7	6,2	9,1
міді, мг	0,72	0,59	0,85
цинку, мг	3,10	3,41	4,31
марганцю, мг	6,10	3,26	4,65

- В таблицях наведено орієнтовні добові раціони (літні й зимові) для лактуючих кролиць по декадах лактації.
- **Раціони для молодняку кролів.** Найвідповідальніший період для молодняку — відсаджування його від кролиць в 30—45-денному віці. В цей час травний апарат кроленят ще недостатньо розвинутий і не пристосований до перетравлення великої кількості корму. Тому до раціону відсаджених від матері кроленят слід вводити високопоживні і легкозасвоювані корми — молоду зелену траву і вітамінне сіно бобових і бобово-злакових культур пророщене зерно, овес, варену картоплю і моркву і невелику кількість пшеничних висівок; з кормів тваринного походження — сухе молоко, рибне (з нехарчової риби), м'ясо-кісткове борошно. Концкорми краще згодовувати подрібненими (комбікорм) або плющеними.
- Найінтенсивніше кролі ростуть і найкраще оплачують корм продукцією до 3,5—4-місячного віку. В раціоні повинен бути високий рівень протеїну — не менше 16 г на 100 г корм. од.
- У віці 90—120 днів кролів переводять на раціони ремонтного молодняку, вміст перетравного протеїну в яких становить 13—16 г на 100 г корм. од. (1,047 МДж).

Рецепти гранульованих комбікормів для молодняку кролів, % за масою

Компоненти	Відгодівельний, вік 30—135 днів ПК-90-1	Ремонтний, вік 60—150 днів
Трав'яне борошно	30	40
Овес	19	23
Ячмінь	19	23
Висівки пшеничні	15	10
Макуха соняшникова	13	3
Борошно рибне із нехарчової риби	2	—
Дріжджі гідролізні	1	—
Сіль кухонна	0,5	0,5
Кісткове борошно	0,5	0,5
Синтетичний лізин	—	0,23

Компоненти	Відгодівельний, вік 30—135 днів ПК-90-1	Ремонтний, вік 60—150 днів
В 100 г комбікорму міститься:		
сухої речовини, г	86,4	86,3
кормових одиниць, г	83,6	86,0
обмінної енергії, МДж	0,88	0,90
сирого протеїну, г	18,4	15,0
перетравного протеїну, г	14,1	11,4
сирої клітковини, г	11,5	14,5
кальцію, г	1,0	0,5
фосфору, г	0,6	0,4
заліза, мг	20,0	21,3
міді, мг	0,74	0,51
цинку, мг	4,56	4,16
марганцю, мг	6,35	6,49
каротину, мг	3,1	4,10

Рецепт премікса для кролів при годівлі гранульованими комбікормами

Компоненти	Кількість з розрахунку на 1 кг премікса
Вітаміни:	
А, МО	**500 000**
D_8, МО	**150 000**
Е, мг	**4 000**
B_{12},_мг	**6**
B_4, мг	**50 000**
РР, мг	**1500**
С, мг	**5 000**
Залізо, мг	**20 000**
Марганець, мг	**3 000**
Мідь, мг	**1000**
Кобальт, мг	**40**
Цинк, мг	**5 000**
Йод, мг	**200**

Річна потреба кролів у кормах при сухому типі годівлі (5 окролів з виходом 30 кроленят за рік середньою живою масою 3 кг в 110 днів), кг

Фізіологічний стан	Кількість кормоднів за рік	Гранули	Брикети (сіно)
Самка і самець у парувальний період	15	3,45	—
Самка сукрільна	150	27,0	10,5
Самка лактуюча(7—8 кроленят)	200	101,5	36,5
Молодняк віком 40—110 днів, на голову	70	14,15	—
Всього на 30 кроленят	2100	«4,5	—
Ремонтний молодняк	80	16,0	9,6
Необхідно на самця	365	83,95	
Частка самця на одну самку	—	10,49	—
Необхідно на самку з 30 кроленятами до 110-денного віку і 2 голови ремонтного молодняку	—	582,9	56,6

Примітка. Норми розраховані на одержання від кролиці 30 кроленят і вирощення їх до 110-денного віку середньою живою масою 3 кг.

- Добові раціони для молодняку (літні і зимові) наведено в таблицях.
- У таблиці наведено річну потребу в кормах для кролів залежно від їх фізіологічного стану, а також річної потреби з розрахунку на одну кролицю з приплодом +Ув потреби самця і 0,7 голови ремонтного молодняку (120— 180 днів).
- Норми при комбінованому типі годівлі розраховані на одержання від кролиці основного стада за рік 24 кроленят і вирощування їх до 120-денного віку живою масою до 3,2 кг.
- При розрахунку витрат окремих кормів виходили з такого співвідношення кормів в раціоні: в зимовий період у раціонах кролиць і молодняку концентровані корми повинні становити 65 % від загальної поживності, соковиті—15, грубі — 20 %; в літній період — концкорми — 65, зелені — 35 %
- Тривалість зимового і літнього періодів при розрахунку потреби в сіні і траві прийнята однаковою — по 6 міс,
- При складанні раціонів у господарствах наведені вище орієнтовні раціони повинні бути уточнені залежно від фактичної поживності кормів і стану стада.
- **Годівля кролів повнораціонними гранульованими комбікормами.** Сухий тип годівлі (повнораціонними гранулами) можна з успіхом використовувати при утриманні кролів як у закритих приміщеннях, так і в шєдах при цілодобовому забезпеченні тварин водою.
- Дорослі кролі в непарувальний, парувальний, сукрільний і лактаційний періоди одержують комбікорми за рецептами, наведеними в таблиці .

- Сукрільним кролицям слід давати не більше 150 г корм. од. (1,57 МДж) на голову за добу, або 170—180 г гранул. Годувати їх у період лактації необхідно досхочу. З 20-го дня лактації рівень перетравного протеїну в комбікормі збільшують. До складу комбікорму в цей період доцільно вводити сухий ацидофільний препарат або сухе молоко. Сухий ацидофілін потрібний кроленятам як профілактичний засіб від шлунково-кишкових захворювань у молочний період і після відсаджування. Якщо цього комбікорму немає, можна згодовувати інший —ПК-90-1.
- Молодняку на відгодівлі згодовують комбікорм ПК.-90-1. При використанні гранульованих комбікормів рекомендується для кролів всіх вікових груп вводити до раціонів вітамінно-мінеральний премікс в кількості 1 % від маси комбікорму.
- При складанні раціонів середня поживність 100 г гранульованих кормів прийнята рівною 80—90 г корм. од. (0,84—0,94 МДж) з вмістом в гранулах 30—40 % трав'яного борошна при поживності 100 г сіна або трав'яних брикетів — 40 г корм. од. (0,42 МДж).
- У раціоні кролів основного стада брикети або сіно повинні становити 15 % загальної поживності. Даванку гранул можна збільшити за рахунок зменшення частки сіна до 7 %. Для ремонтного молодняку бажано додавати трав'яні брикети або грубі корми в межах 15— 30 % загальної поживності раціону. Гранули згодовують з бункерних годівниць.
- У таблиці наведено річну потребу кролів у кормах залежно від фізіологічного стану, а також річну потребу з розрахунку на одну кролицю з приплодом +1/8 потреби самця і потреби двох голів ремонтного молодняку віком 110—150 днів.

3. Фактори впливу на біологічну цінність годівлі і продуктивність кролів

1. Якість кормів і наявність комбікормів
2. Забезпеченість вітамінними, мінеральними, кормовими добавками і премісами
3. Правильний вибір системи нормування і оптимізації раціонів

4. Методи і рішення для підвищення продуктивності кролів до рівня породного потенціалу

1. Підвищення якості основних кормів до вимог стандартів 1 класу
2. Балансування раціонів за деталізованими нормами годівлі
3. Використання біологічно повноцінних комбікормів, збалансованих за протеїном, вітамінами, макро – мікроелементами до рівня деталізованих норм годівлі
4. Використання у складі комбікормів зональних і адресних премісів, що компенсують фактичний дефіцит в кормах біологічно активних речовин